

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԸՈՒՇԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Թ. Տարի, Թիւ 402, Ուրբաթ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 2017

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Վարդանեան. «Քաղաքականութեան Մէջ Որեւէ Բան Բացառուած Չէ»

Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը տեսականօրէն չի բացառեր «Ծառուկեան» դաշինքին հետ համաձայնական կառավարութեան կազմութեան հաւանականութիւնը:

«Քաղաքականութեան մէջ որեւէ բան բացառուած չէ», «Թերթ»-ին հետ զրոյցի մը ընթացքին ըսաւ ՀՅԴ խմբակցութեան պատգամաւոր Աղուան Վարդանեան:

Աղուան Վարդանեան նշեց, որ պէտք չէ աճապարել, ժամանակ ը կու գայ՝ բոլոր հարցումներուն պատասխանները կը տրուին:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ կը տեսնե՞՞ Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան կարիքը համաձայնական կառավարութեան մէջ, Աղուան Վարդանեան պատասխանեց. «Այսօրուան համաձայնական կառավարութիւնը (ՀՀԿ-ՀՅԴ) իր գործառոյթները լիարժէք ձեւով կ'իրականացնէ: Ժամանակը կու գայ՝ բոլոր հարցումներուն պատասխանները կ'ունենաք: Խորհուրդ կու տամ ջուրը չտեսած չբռնակնաք, որովհետեւ կրնայ ջուրը ձեր սպասած ջուրը չըլլալ»:

Ան կրկնեց, որ կայ գործող համաձայնական կառավարութիւն (դաշինք), որ ունի իր ծրագիրը եւ հետեւողականօրէն կը փորձէ իրականացնել ատիկա՝ անկախ առկայ բոլոր դժուարութիւններէն:

«Քաղաքական ուժերը տեսականօրէն որեւէ բան չեն բացառեր, եւ ատիկա բնական է՝ քաղաքականութիւն է: Օրը կու գայ, բարին հետը», նշեց ՀՅԴ խմբակցութեան քարտուղարը:

Նշենք, որ օրերս Ազգային ժողովի փոխնախագահ, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան բանբեր Էդուարդ Շարմազանով չէր բացառած, որ հաւանական է՝ համաձայնական կառավարութիւն կազմուի «Ծառուկեան դաշինք»-ին հետ: «Ծառուկեան» դաշինքի ղեկավար, Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան առաջնորդ Գագիկ Ծառուկեանն ալ ըսած էր, որ նման հարց չէ քննարկուած:

WWW.AZTARAR.COM

«Մեր Ռազմաարդիւնաբերական Համալիրը Այսօր Կը Գտնուի Վերելքի Վրայ» Կ'ըսէ Վիգէն Սարգսեան

Չորեքշաբթի օր կառավարութեան հետ հարց-պատասխանի ժամանակ Ազգային ժողովի «Ելք» խմբակցութեան պատգամաւոր Նիկոլ Փաշինեան հարցում ուղղեց պաշտպանութեան մարզի խնդիրներուն վերաբերեալ: Փաշինեանի համաձայն, տարիներ շարունակ Ազգային ժողովին մէջ եղած է լուռ համաձայնութիւն պաշտպանութեան մարզի խնդիրներուն առնչութեամբ, որ զանոնք պէտք չէ քննարկել եւ հրապարակայնացնել՝ «թուրքը չլսէ» տրամաբանութեամբ: Սակայն, ըստ Փաշինեանի, ապրիլեան պատերազմը ցոյց տուաւ, որ ասիկա սխալ մօտեցում է, եւ բոլոր խնդիրները պէտք է քննարկուին ժամանակին, որ ստիպուած չըլլան կատարուած իրողութենէն ետք քննարկելու:

«Արդեօք Հայաստանի զինուած ուժերը ապահովուած են անհրաժեշտ զէնքով՝ սկսած փամփուշտներէ, մինչեւ արկերով: Արդեօք ունի՞նք բաւարար զինուորական պաշար՝ շրջափակման մէջ ըլլալու պարագային», վարչապետին հարց տուաւ Փաշինեան:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեան պատասխանեց հարցումին՝ ըսելով, թէ կրնանք յստակօրէն ըսել, որ Հայաստանի Հանրապետութեան զինուած ուժերը այսօր կը գտնուին մարտունակ վիճակի մէջ, ի վիճակի են կատարելու մարտական առաջադրանքները, մարտական խնդիրները, յատուկ ուշադրութեան կ'արժանանայ սպառազինութեան որակը:

«Մեր ռազմաարդիւնաբերական համալիրը այսօր կը գտնուի վերելքի վրայ», վստահեցուց Վիգէն Սարգսեան:

Կարօ Փայլան Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի «Խաղաղութեան Մրցանակ»-ի Կ'արժանանայ

Թուրքիոյ խորհրդարանի հայ երեսփոխան Կարօ Փայլան պիտի ստանայ Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի «Խաղաղութեան մրցանակ»-ը:

Պարգևատրման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Լոս Անճելըսի մէջ, 8 հոկտեմբեր 2017-ին՝ Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի կալա ընթրիքին ընթացքին:

«Կարօ Փայլան իսկական ժամանակակից հայ հերոս է, որ իշխանութիւններուն անվախ եւ քաջութեամբ կ'ըսէ ճշմարտութիւնը, քանի որ ան ամէնուր հայերուն համար արդարութիւն կը փնտռէ», նշած է Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի արեւմտեան թեմի ղեկավար Նորա Յովսէփեան:

Մրցանակակիրներու շարքին են նաեւ Արցախի նախագահ Բակօ Սահակեան, քոնկրետական Էտրմ Շիֆ, Գերմանիոյ Կանաչներու կուսակցութեան ղեկավար Ճեմ Էօզտեմիր, ինչպէս նաեւ «Միսթրմ աֆ է տաուն» խումբը:

Փայլան նաև 6 եւ 7 հոկտեմբեր 2017-ին Փասատենայի մէջ տեղի ունենալիք Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի համաժողովին ելոյթ պիտի ունենայ:

«Իսրայէլ Արցախի Տագնապին Խաղաղ Լուծման Կողմնակից Է» Կ'ըսէ Սթալ

«Նիուզ» կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի մէջ Իսրայէլի դեսպան Տեն Սթալ յայտարարած է, թէ Իսրայէլ Արցախի տագնապի խաղաղ լուծման կողմնակից է եւ կ'աջակցի այդ ուղղութեամբ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներու ջանքերուն:

Անդրադառնալով լրագրող Ալեքսանտր Լափշինին ներում շնորհելու մասին Ազրպէյճանի նախագահ Իլիամ Ալիեւի կարգադրութեան՝ դեսպանը նշած է, որ դրական կը նկատէ այդ որոշումը:

Նախարար Նալբանդեան. «Լափշինի Գործը Ազդեցութիւն Պիտի Չունենայ, Շուտով Բազմաթիւ Պլոկըրներ Պիտի Այցելեն Արցախ»

Չորեքշաբթի օր կառավարութեան հետ հարց-պատասխանի նիստին ընթացքին, Ազգային ժողովի «Ծառուկեան դաշինք» խմբակցութեան պատգամաւոր Վահէ Էնֆիաջեան հարց ուղղեց արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանին: Ազրպէյճանի լրատուամիջոցներու մէջ պլոկըր Ալեքսանտր Լափշինի կողմէ յայտարարութիւն մը հրապարակուած է, որուն մէջ մեղանշական դիրքերէ հանդէս եկած է: «Ինչպէ՞ս եղաւ, որ այս հարցով այսպիսի հանգուցալուծում կատարուեցաւ», հարցուց Էնֆիաջեան:

Նալբանդեան նշեց. «Թէ ինչպէս Պաքուն այդպիսի մեղանշական նամակներ կը կորզէ, կ'երեւի աւելի լաւ կը պատասխանեն Ազրպէյճանի քաղաքական բանտարկեալները: Ինչ կը վերաբերի Լափշինի գործին, այն ժամանակ մտահոգութիւն կար, որ Լափշինը ձերբակալելէ ետք պլոկըրները Արցախ պիտի չայցելեն, բայց մենք լրիւ հակառակ պատկերը ունեցանք, զբօսաշրջիկները կը շարունակեն այցելել Արցախ: Մօտ 10 երկիրներէ պլոկըրներ այցելեցին Արցախ: 10 երկիրներէ պլոկըրներու նոր խումբ մը պիտի երթայ Արցախ՝ նկարահանումներու, փառատօներու մասնակցելու: Զբօսաշրջիկներու թիւը կ'աւելնայ, եւ այսպէս ալ պիտի ըլլայ»:

Վահէ Էնֆիաջեան հարցուց, թէ ո՞րն է երաշխիքը, որ Արցախ այցելող այդ զբօսաշրջիկները պիտի չարժանանան Լափշինի բախտին: Նալբանդեանի կարծիքով՝ դժուար է բռնել Ազրպէյճանի իշխանութիւններուն ձեռքը, որ անոնք մէկ օրուան մէջ փոխուին կամ այլ քաղաքականութիւն վարեն: Անոր համաձայն, Ազրպէյճան իր ջղաձգային քաղաքականութեան մէջ որոշ փորձեր կը կատարէ, սակայն անոնք հակառակ ազդեցութիւն կ'ունենան, բաւական է յիշել միջազգային հանրութեան վերաբերմունքը Ազրպէյճանի «սեւ ցուցակ»-ներուն:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Արաբական Լիկան Միաձայնութեամբ Որդեգրեց Իրաքի Քրտական Սարգի Անկախութեան Հանրաքուէն Մերժող Որոշում Մը

Արաբական լիկայի նախարարաց խորհուրդը Չորեքշաբթի օր միաձայնութեամբ որդեգրեց Իրաքի Քրտական ինքնավար մարզի անկախութեան հանրաքուէն մերժող որոշում մը:

Իրաքի կողմէ ներկայացուած բանաձեւը կ'աջակցի երկրին միութեան՝ զայն նկատելով ահաբեկչութեան դէմ իրաքեան յաղթանակներուն հիմը, ինչպէս նաեւ կը նշէ, որ այդ միութեան սպառնալը կը վտանգէ շրջանը եւ ահաբեկչութեան դէմ պայքարելու շրջանի ժողովուրդներուն ու պետութիւններուն կարողութիւնը:

Արաբական լիկան ընդգծեց, որ 25 Սեպտեմբերին նախատեսուած հանրաքուէն կը հակասէ Իրաքի սահմանադրութեան:

Արաբական լիկայի ընդհանուր քարտուղար Ահմետ Ապուլ Ղէյթ ժողովի ընթացքին իր արտասանած խօսքին մէջ յայտարարեց. «Իրաքի միացեալ, դաշնակցային, բազմացեղ ու բազմազան մնալը կը բխի Իրաքի, իր արարներով եւ քիւրտերով, ինչպէս նաեւ ամբողջ արաբ ժողովուրդի շահերէն»:

Ապուլ Ղէյթ երեքշաբթի օր հիւսիսային Իրաքի քիւրտերուն յղեց նամակ մը, որուն մէջ անոնց կոչ ուղղեց՝ Իրաքի միութիւնն ու գերիշխանութիւնը երաշխաւորելու համար երկխօսութեան դուռը բաց պահելու:

«Գերմանիա Զգալի Չափով Նուազեցուցած Է Թուրքիոյ Տրամադրուող Ելեւմտական Օժանդակութեան Չափը» Կ'ըսէ Կապրիէլ

Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Զիկմար Կապրիէլ յայտարարած է, որ երկիրը զգալի չափով նուազեցուցած է Թուրքիոյ տրամադրուող ելեւմտական օժանդակութեան չափը, եւ Թուրքիոյ դէմ կիրարկուած տնտեսական ճնշումները տուած են իրենց արդիւնքը: Այս մասին կը հաղորդէ թրքական «Կազեթետուվար» կայքը:

«Մենք նուազեցուցինք ելեւմտական օժանդակութեան չափը եւ գերմանական ընկերութիւններուն զգուշացուցինք Թուրքիոյ մէջ ներդրումներ կատարելու վտանգներուն մասին, Անգարան շատ արագ աստոր արձագանգեց», ըսած է Կապրիէլ:

Գերմանական դիւանագիտութեան պետը նշած է, թէ Գերմանիան ստիպուած եղած է այդպիսի քայլի դիմելու, որովհետեւ չէր կրնար անտարբեր մնալ թրքական կողմի շարք մը քայլերուն նկատմամբ:

Միացեալ Նահանգներու Մէջ Մտահոգութիւն Յայտնած Եւ Թուրքիոյ Եւ Ռուսիոյ Միջեւ «Էս-400»-ներու Մատակարարման Մասին Համաձայնագիրի Կնքումին Առնչութեամբ

Միացեալ Նահանգներու մէջ մտահոգութիւն յայտնած են Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ «Էս-400» հակաօդային հրթիռներու համակարգերու մատակարարման մասին համաձայնագիրի կնքումին առնչութեամբ: Այս մասին կը հաղորդէ «Սփութնիք»-ի թրքական ծառայութիւնը:

Փենթակոնէն յայտնած են, որ իրենք իրենց մտահոգութիւնը արդէն յայտնած են Թուրքիոյ եւ ինդիքին շուրջ զրոյց ունեցած թուրք գործընկերներու հետ:

Փենթակոնի ներկայացուցիչը յայտնած է, թէ Թուրքիոյ անվտանգութիւնը ապահովելու լաւագոյն տարբերակը գնելն է այնպիսի հակաօդային համակարգ, որով թրքական կողմը պիտի կարենայ դիւրութեամբ աշխատիլ ՕԹԱՆ-ի հետ:

Նախապէս Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան շեշտած էր, որ Թուրքիա որեւէ մէկուն հաշուետու չէ իր անվտանգութիւնը ապահովելու ընթացքին կատարած քայլերուն համար եւ «իր անկախութիւնը պահելու հետ կապուած որոշումները ինքնուրոյն կը կայացնէ»:

Էրտողան չէ մոռցած կոչեր յղել նաեւ Արեւմուտքին՝ պնդելով, որ Թուրքիոյ հետ բարեկամ նկատուող դաշնակից երկիրները ժամանակին մերժած են Թուրքիոյ անօդաչու թռչող սարքեր վաճառել, մինչդէռ, ըստ Էրտողանի, զինած են ահաբեկիչները:

Միւս կողմէ, ռուսական «Քոմերսանթ» օրաթերթը, վկայակոչելով զինուորական եւ դիւանագիտական շրջանակներէն աղբիւր մը, կը հաղորդէ, որ «Էս-400»-ի շուրջ համաձայնութիւնը պիտի արժէ աւելի քան 2 միլիարտ տոլար: Թրքական կողմը պիտի ստանայ «Էս-400»-ի չորս համակարգեր:

Օրաթերթը կը նշէ, որ ատիկա մեծագոյն համաձայնութիւնն է, որ երբեւէ կնքուած է Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ, ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ եւ ՕԹԱՆ-ի անդամ երկրի մը միջեւ:

«Քոմերսանթ»-ի տեղեկութիւններով՝ այդ համակարգերուն վերաբերեալ համաձայնագիրի ստորագրումէն ետք մնացած են քանի մը բաց հարցեր: «Նախ, «Ռոստպորոնէքսփորթ»-ի կողմէ ստորագրուած համաձայնագիրին մէջ թրքական կողմը չի յիշատակեր զէնքի գնումին համար վարկի տրամադրումը, այս երեւոյթը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ առանձին քննարկել: Երկրորդ, Թուրքիան մտադիր է «Էս-400» համակարգերու արտադրութիւն կազմակերպել իր տարածքին մէջ:

«Ատոր դէմ են Ռուսիոյ գաղտնի սպասարկութիւնները, որոնք աննպատակայարմար կը նկատեն ՕԹԱՆ-ի անդամ երկրին ճարտարագիտութիւններու յանձնումին կարելիութիւնը», կը նշէ օրաթերթը:

ՆԵՔԱՆԻՎԱԽՈՒ. «ԻՐԱՅԵԼ ԿՐ ԶՕՐԱԿԳԻ ԱՆԿԱԽԻ ՔԻՐՈՒԽԻՍՏԱՆԻ ՄՐ ՍՈՒԵԴՄԱՆ»

Իրաչեյի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու յայտարարեց, որ իր երկիրը կը զօրակցի անկախ Քիրուտիստանի մը սուեդման: Նեթանիահուի գրասենեակէն հրապարակուած հաղորդագրութիւնը կը նշէ. «Իրաչեյ դէմ է Քրտական աշխատատեղական կուսակցութեան

(ՔԱԿ) եւ զայն կը նկատէ ահաբեկչական կազմակերպութիւն մը. ի տարբերութիւն Համաս կազմակերպութեան աջակցող Թուրքիոյ, Իրաչեյ դէմ է ահաբեկչութեան բոլոր ձեւերուն եւ կը զօրակցի քիրտ ժողովուրդի՝ սեփական պետութիւն ունենալու համար թափած օրինական ջանքերուն»:

Իրաչեյէան բանակի սպայակոյտի պետի նախկին տեղակալ հազարապետ-գօրավար Եայիր Կոլան քանի մը օր առաջ

Ուաշինկթընի մէջ խորհրդածոյովի մը ընթացքին զօրակցութիւն յայտնած էր Քիրուտիստանի անկախութեան՝ աւելցնելով, որ ՔԱԿ-ը ահաբեկչական կազմակերպութիւն չէ: «Մայաոտին» կը հաղորդէ, որ իրաչեյլացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ նշած են, որ Նեթանիահուի խօսքը կ'արտացոլացնէ Իրաքի Քրտական ինքնավար մարզի անկախութեան հանրաքուէին վերաբերեալ Իրաչեյի յայտարարուած ու պաշտօնական քաղաքականութիւնը:

Իրաչեյի արդարադատութեան նախարար Այլիթ Շաքիտ Հերցիլիա կեդրոնին մէջ խորհրդածոյովի ընթացքին այդ հարցին անդրադառնալով յայտնած էր. «Իրաչեյի եւ Միացեալ Նահանգներու շահերը կը պահանջեն Իրաքի մէջ քրտական պետութեան մը սուեդումը, եւ ժամանակն է, որ Միացեալ Նահանգներ զօրակցին այդ հարցին»:

Ուաշինկթըն Զի Զօրակցիր Իրաքի Քրտական Ինքնավար Մարզի Անկախութեան Հանրաքուէին

Իրաքի արտաքին գործոց նախարար Իպրահիմ ժաաֆարի յայտնեց, որ քիրտ ղեկավարները պետք է պատրաստ ըլլան դիմակայելու հետեւանքները, եթէ միակողմանիօրէն յայտարարեն Իրաքի Քրտական ինքնավար մարզի անկախութիւնը:

Իրաքեան դիւանագիտութեան պետը Գահիրէի մէջ արաբ արտաքին գործոց նախարարներու ժողովին մասնակցութեան ծիրին մէջ նշեց, որ անկախութիւնը գործնական գետնի վրայ նախատեսուածէն դժուար է, եւ քիրտ ղեկավարներուն կոչ ուղղեց՝ լաւապէս մտածելու նախքան անջատման քայլին դիմելը: Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր կարգին յայտարարեց, որ Ուաշինկթըն չի զօրակցիր Քրտական ինքնավար մարզի անկախութեան հանրաքուէին:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Հետըրը Նոուրթը կոչ ուղղեց առկա հարցերու շուրջ Պաղատտի եւ Էրպիլի միջեւ երկխօսութիւնը շարունակելու՝ աւելցնելով, որ իրաքցիները ՏԱՀԵՇ-ի դիմակայման համար բազմաթիւ գոհողութիւններ կատարեցին, եւ ուշադրութիւնը պետք է կեդրոնացած մնայ ահաբեկչութեան դէմ պայքարին վրայ:

ԱՆՆՄԱՐՁ

Վտանգն Ու Անոր Կանխարգիլման Առաջին Քայլը

Միանմարի բանակը Ռախին նահանգին մեջ ռոհինկիա իսլամ ըմբոստներու 25 օգոստոսին կատարած յարձակումներուն հակադարձեց շղթայազերծելով բռնարարքներու բուռն արշաւ մը, որուն պատճառով 370 հազար ռոհինկիաներ ապաստանեցան Պանկլատեշ: Միանմարի բանակը ականապատեց Միանմար-Պանկլատեշ սահմանը՝ արգելակելու համար իսլամ ռոհինկիաներուն վերադարձը: ՄԱԿ-ի Մարդկային իրաւանց բարձրագոյն յանձնակատար Ջէյիտ Ռաստ Հիւսէյն կատարուածը նկատեց «ցեղային մաքրագործման» համազօր:

Միանմարի բանակի այդ արարքը ո՛չ միայն քստմնելի էր, այլ նաեւ անհեռատես: Արդարեւ, Իրաքի եւ Սուրիոյ մեջ ՏԱՀԵՇ ահաբեկչական խմբաւորման օրերը հաշուուած են: Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մեջ նոր մարտահրաւերներու եւ սպառնալիքներու բաժանմունքի փոխնախագահը յայտնեց, որ հաւատադրժողական կազմակերպութիւնը սկսած է դրամները շրջանէն օտար երկիրներ փոխադրել՝ առ ի պատրաստութիւն իր մօտալուտ պարտութեան: Բնականաբար ՏԱՀԵՇ-ի զինեալները շրջանէն ելք կը փնտռեն: Ամերիկեան օդուժը 26 օգոստոսէն մինչեւ օրս երեք հրոսէջք կատարելով իրեն հետ տարաւ ՏԱՀԵՇ-ի տասնեակներով ղեկավարներ: Կարելի է ենթադրել, որ անոնք հանգստեան պիտի չկոչուին, այլ այլուր պիտի գործուողին:

Ծանօթ է, որ ՏԱՀԵՇ որոշ ատենէ մը ի վեր կը փորձէ հարաւարելեւեան Ասիոյ մեջ ներկայութիւն դառնալ, ուստի Միանմարի տրամադրած ոսկի առիթէն օգտուելով՝ կրնայ շահագործել դժուար կացութեան մատնուած իսլամ ռոհինկիաները: Ուստի, եթէ Միանմարի նպատակը այդ վտանգէն ձերբազատիլն է, ապա այդ պարզամիտ ու ոճրային լուծումը ո՛չ միայն ճիշդ հակառակը կ'իրագործէ, այլ նաեւ անհամեմատօրէն կը մեծցնէ զայն:

Ռոհինկիաներու դէմ ծաւալած արշաւին պատճառով եւ ՏԱՀԵՇ-եան վտանգի գոյութեան լոյսին տակ, քաղաքացիութենէ զուրկ եղող ցեղային այդ խմբաւորումին հարցը այժմ դադրած է միայն միանմարեան հարց մը ըլլալէ եւ վերածուած շրջանային անվտանգութեան հարցի: Շրջանին մեջ իսլամական ամէնէն բազմամարդ պետութեան՝ Ինտոնեզիոյ իշխանութիւնները, երկրի նախագահին եւ արտաքին գործոց նախարարին վերահսկողութեամբ մեծաքանակ մարդասիրական օժանդակութիւն ու սննդեղէն ուղարկեցին ռոհինկիաներուն: Այդ շտապ քայլը առերեւոյթ համաիսլամական կարեկցանքի ընդհանուր մթնոլորտի ծիրին մեջ մարդասիրական դրդապատճառներէ մղուած է, սակայն իրողութեան մեջ կատարուած է անվտանգութեան նկատառումներով:

Ի տարբերութիւն Միանմարի իշխանութիւններուն, Ինտոնեզիոյ հեռատես իշխանութիւնները կը գիտակցին, թէ ռոհինկիաներուն մօտ լքուածութեան զգացումի յառաջացումը վտանգաւոր է, որովհետեւ շահագործումի պարարտ հող կը ստեղծէ: Ուստի այս քայլով կը փորձեն ՏԱՀԵՇ-ի դիմաց ճամբան փակել եւ պատուհասին շրջանին մեջ արմատ նետելը կանխարգիլել: Ինտոնեզիոյ կատարածը կարելոր, սակայն առաջին քայլ մըն է, որ կարիքը ունի շրջանային մակարդակի վրայ ամրապնդման: Ուստի կարելի է յառաջիկայ օրերուն այդ ուղղութեամբ քայլեր ակնկալել:

ՎԱՀՐԱՍ ԷՄՄԻԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Առաջնորդ Գեղամ Արք. Խաչերեանի Ի Պատիւ Պաշտօնական Ընդունելութիւն

6 Սեպտեմբերին յունահայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ արք. Խաչերեան պաշտօնապէս ընդունուեցաւ Ազգային առաջնորդարանին մէջ:

Եկեղեցւոյ մուտքին, ՀՄԸՄ-ի սկաւուսներու յատուկ պատուոյ արարողակարգով, Կոմիտաս արք. Օհանեան եւ թեմի կրօնական դասը ընդունեցին առաջնորդ սրբազան հայրը, որուն

կ'ընկերակցէր Ազգային վարչութեան ատենապետ Պողոս Չոլաքեանը:

Աղուհացի օրհնութենէն ետք, առաջնորդ սրբազան հայրը թափօրով մուտք գործեց Աթէնքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցի, ուր կատարեց կանոնական աղօթք:

Ընդառաջելով Ազգային վարչութեան հրաւերներուն, ներկայ էին՝ յարանուանութեանց ներկայացուցիչները, ՀՅԴ Կեդրոնական Կոմիտէի, ՀԿ Խաչի, Համազգայինի, ՀՄԸՄ-ի ներկայացուցիչները, Ազգային երեսփոխաններ, թաղային խորհուրդներու եւ տիկնանց մարմիններու կազմերը, վարժարաններու տնօրէններ եւ յատուկ հրաւիրեալներ: Կոմիտաս արք. Օհանեան խօսք առնելով, բարի գալուստ մաղթեց առաջնորդին բարձր գնահատելով յունահայ գաղութը իր հարուստ պատմութեամբ եւ ներդրումով:

Իր խօսքի աւարտին Կոմիտաս արք. Օհանեան առաջնորդական գաւազանը յանձնեց առաջնորդ սրբազան հօր եւ մաղթեց քաջառողջութիւն եւ յաջողութիւն:

Գեղամ արք. Խաչերեան խօսք առնելով գնահատեց Կոմիտաս արք. Օհանեանը՝ գաղութի շատ կարեւոր ժամանակաշրջանի մը ընթացքին իր կատարած ծառայութեան համար: Ան շեշտեց, որ եկեղեցին մէկ հաւաքականութիւն է՝ քրիստոնէական վարդապետութեան հասկացողութեամբ, աւելցնելով, որ գաղութի գաւակներէն իւրաքանչիւրը, իր հանգամանքով եւ կամ պաշտօնով, երբ եկեղեցի կը յաճախէ, մէկ ամբողջութիւն կը կազմէ ի սպաս գաղութին եւ անոր ծաղկուն ապագային: Սրբազան հայրը Աւետարանի բացատրութեամբ քաջալերեց ու ներշնչեց բոլոր պատասխանատուները, որպէսզի իրենց հաւատքի զօրութեամբ ամրապնդեն իրենց պատասխանատուութեան գիտակցութիւնը եւ, միասնաբար, որպէս մէկ ամբողջութիւն, ապրին ու գործեն շարունակելու համար գաղութի երկարամեայ պատմութիւնը: Սրբազանը հաստատեց, թէ ինք եկած է շարունակելու անցեալի աշխատանքը, սակայն նոր փուլի մը անցնելով: Խօսքի աւարտին Գեղամ արք. Խաչերեան յունահայ գաղութին փոխանցեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսի ողջոյններն ու օրհնութիւնը ու շնորհակալութիւն յայտնեց ջերմ ու կազմակերպուած ընդունելութեան համար:

Այնուհետեւ ներկաները ուղղուեցան Ազգային առաջնորդարանի սրահը, ուր ստացան նորընտիր առաջնորդին օրհնութիւնը եւ առիթը ունեցան մտերմիկ զրոյց մը ունենալու անոր հետ: Տեղի ունեցաւ նաեւ հիւրասիրութիւն:

Հայաստանին Նուիրուած Ուսումնական Տարուան Մեկնարկ

4 Սեպտեմբերին Լեհաստանի Կիելցէ քաղաքին մէջ Լեհաստանի մշակոյթի եւ ազգային ժառանգութեան նախարարութեան կից գործող Եուզեֆ Շերմենտովսկիի անուան գեղարուեստի ուսումնարանին մէջ, տեղի ունեցաւ Հայաստանի նուիրուած 2017-2018 ուսումնական տարեշրջանի մեկնարկի պաշտօնական արարողութիւնը:

Լեհաստանի մէջ Հայաստանի դեսպան Էտկար Ղազարեան խորհրդանշական համարեց այն հանգամանքը, որ Կիելցէի գեղարուեստական ուսումնարանին մէջ Հայաստանին նուիրուած ուսումնական տարեշրջանի մեկնարկը տրուեցաւ Հայաստանի եւ Լեհաստանի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման 25-ամեակի եւ

Լեհաստանի մէջ Հայ առաքելական եկեղեցւոյ շնորհուած արտօնութեան 650-ամեակի տարուան: Դեսպանը շեշտեց, որ այս առիթը հնարաւորութիւն կու տայ ուսումնարանի բոլոր սաներուն՝ աւելի խոր ծանօթանալու հայ ժողովուրդի, Լեհաստանի հայ համայնքի հարուստ պատմութեան եւ մշակոյթին, Լեհաստանի պատմութեան մէջ տեղ գտած հայ մշակութային գործիչներու ստեղծագործութիւններուն:

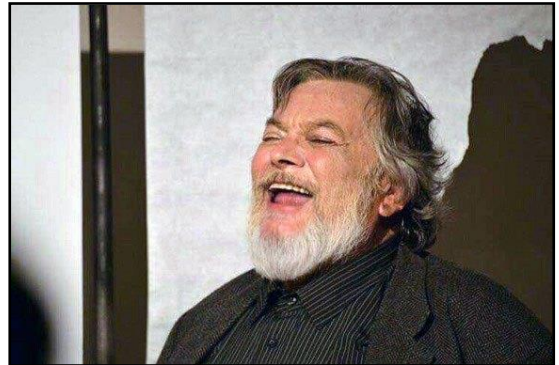
Գեղարուեստական յայտագրով էսդրատային երգերով ելոյթ ունեցաւ հայազգի երգչուհի Եռաննա Պորթովսքան:

Աւարտին, դեսպան Ղազարեան ուսումնարանին նուիրեց Հայաստանի պետական դրօշը խորհրդանշող արցախեան ձեռագործ գորգ:

Ոչ Եւս Է Մշակութային Գործիչ Միմոն Մնակեանը

Վերջերս Մարսելի մէջ իր մահկանացուն կնքեց համայնքի ճանչցուած գործիչներէն Միմոն Մնակեանը:

Վերջին տարիներուն Մնակեան կը վարէր Վալանս քաղաքի Համազգայինի թատրոնի գլխաւոր պատասխանատուի պաշտօնը: Ան նաեւ բեղուն գործունէութիւն ունեցած է համայնքի ազգային-կուսակցական կեանքին մէջ:

Միմոն Մնակեան, Համազգայինի Պուրճ Համուտ մասնաճիւղի թատրոնի հիմնադիրներէն է, նաեւ բեղուն եւ նորարար ազդեցութիւն ունեցած է թատերական կեանքին մէջ:

Նշենք, որ Միմոն Մնակեան եղբայրն էր լիբանանահայ անուանի երաժիշտ Ալեքսան Մնակեանի, որ կարելոր ներդրում ունեցած էր Լիբանանի մշակութային կեանքին մէջ՝ երկար տարիներ համագործակցելով երգչուհի Ֆէրուզի համար երաժշտական-թատերական յօրինումներ պատրաստած Մանսուր եւ Ասի Ռահպանի եղբայրներուն հետ:

Դեսպան Սմբատեան Այցելեց Սաքսոնիա-Անհալթ Երկրամասի Վիթենպերկ Քաղաք

4 օգոստոսին Գերմանիոյ մէջ Հայաստանի դեսպան Աշոտ Սմբատեան աշխատանքային այցելութիւն կատարեց Սաքսոնիա-Անհալթ երկրամասի Վիթենպերկ քաղաք, ուր զայն դիմաւորեց Մարթին Լութերի ծննդավայր Վիթենպերկի քաղաքապետ Թորստըն Յուկեհյոր:

Հանդիպման ընթացքին կողմերը քննարկեցին ապակեդրոնացեալ համագործակցութեան հեռանկարները՝ մասնաւորապէս, քաղաքներու, դպրոցներու միջեւ փոխադարձ գործակցութեան եւ միջմշակութային կապերու խորացման առնչուած ծրագիրներ:

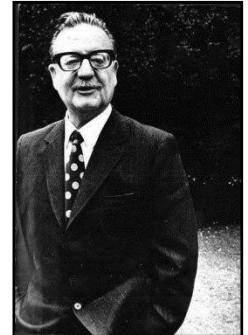
Դեսպան Սմբատեան նաեւ գրառում կատարեց Վիթենպերկ քաղաքի «Ոսկիէ գիրք»-ին մէջ:

Յայտնենք, որ այս տարի Վիթենպերկ քաղաքին մէջ տեղի կ'ունենայ բողոքական շարժումի հիմնադիր Մարթին Լութերի 500-ամեակին նուիրուած պետական նախաձեռնութիւններու շարքը:

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՅԵՐ

44 Տարուան Վերքը Դարձեալ Բորբոքեցաւ

11 Սեպտեմբեր 1973-ը սեւ օր մըն է ընդհանրապէս միջազգային ընկերվարական շարժումին եւ յատկապէս Հարաւային Ամերիկայի ձախ հոսանքին համար՝ զօրավար Փինոչէի կողմէ Չիլիի ընկերվարական նախագահ Սալվատոր Ալենտի կառավարութեան տապալումին պատճառով:

Չիլիցի բժիշկ եւ ընկերվարական քաղաքական գործիչ Սալվատոր Ալենտէ ծնած է 26 յուլիս 1908-ին, յառաջդիմական քաղաքական դիմագիծ ունեցող ընտանիքի մը մէջ: 1933-ին կ'աւարտէ Չիլիի համալսարանը՝ բժշկութեան մասնագիտութեամբ:

1933 թուականը Ալենտի համար կարեւոր կ'ըլլայ նաեւ այն պատճառով, որ նշեալ թուականի 19 ապրիլին այլ մարքսական-ընկերվարական անհատներու հետ միասին կը հիմնէ Չիլիի Ընկերվարական կուսակցութիւնը, որուն հովանիին տակ կը միացուին Չիլիի մէջ գործող եւ ընկերվարական գաղափարախօսութիւնը դաւանող չորս փոքր կուսակցութիւններ (Ընկերվար-մարքսական կուսակցութիւն, Նոր հանրային աշխատանք, Ընկերվարական ուխտ եւ Յեղափոխական-ընկերվարական աշխատանք)՝ մէկ ամուր կազմակերպութեան մը մէջ:

1969-ին, ազդուելով Լատինական Ամերիկայի մէջ բարձրացող բողոքներէն, գործադուլներէն, Քուպայի յեղափոխութենէն եւ «Ազատագրութեան աստուածաբանութենէն», կը հիմնուի «Ժողովրդային միութիւն» դաշինքը՝ նպատակ ունենալով միացնել Չիլիի մէջ գործող բոլոր ձախակողմեան ուժերը՝ 1970-ին տեղի ունեցած նախագահական ընտրութիւններուն ներկայանալով մէկ թեկնածուով: Դաշինքին մաս կը կազմեն ընկերվարական, համայնավար, արմատական, ընկերվար-ժողովրդավար (վերջին երկու ուղղութիւնները հետագային կը միանան կազմելու համար ներկայ՝ Արմատական ընկերվար-ժողովրդավար կուսակցութիւնը) եւ այլ փոքր կուսակցութիւններ:

Ալենտէ իր քաղաքական փորձառութիւնը շահեցաւ իր ուսանողական կեանքին՝ անդամակցելով Չիլիի համալսարանի ուսանողական միութեան եւ աւելի ուշ՝ Ընկերվարական կուսակցութեան: Ան 1937-ի խորհրդարանական ընտրութիւններուն եւ տարի մը ետք անոնց յաջորդած նախագահական ընտրութիւններուն կը դառնայ յառաջդիմական «Ժողովրդային միութիւն» դաշինքի գլխաւոր ղեկներէն մէկը: 1938-էն մինչեւ 1942 Ալենտէ կը դառնայ Չիլիի առողջապահութեան ու ընկերային բարեկեցութեան նախարարը, եւ այս հանգամանքին շնորհիւ՝ երկրին մէջ կը գործադրուին դրական բարեփոխումներ, ինչպէս՝ բանուորներու առողջապահութիւն, այրիներու թոշակ եւ ծննդաբերութենէն ետք՝ մայրերու խնամք:

Կառավարութեան մէջ իր բարեփոխումները կատարելէ ետք Ալենտէ կը շահի ժողովրդային համեստ խաւերուն աջակցութիւնը եւ կը մտնէ 1952, 1958 եւ 1964 թուականներու նախագահական ընտրապայքարներուն մէջ (վերջին երկու ընտրութիւններուն գրաւելով երկրորդ դիրքը):

4 Սեպտեմբեր 1970-ը մեծ օր մը կ'ըլլայ միջազգային ընկերվարական եւ աշխատատրական շարժումին համար: Չիլին առաջին անգամ ըլլալով կ'ընտրէ ձախակողմեան նախագահ, իսկ ամերիկեան ցամաքամասին մէջ առաջին անգամ ըլլալով մարքսական անհատ մը կը հասնի նախագահութեան՝ խաղաղ ու ժողովրդավարական միջոցներով:

Ուսումնասիրելով թէ՛ տեղական եւ թէ՛ միջազգային պայմանները՝ Ալենտէ տեսաւ, որ Չիլին կարիքը ունի իր սեփական ընկերվարութեան, որ պիտի յարմարի երկրին ընկերային եւ տնտեսական պայմաններուն: Այս գաղափարին հիման վրայ Ալենտէ որդեգրեց «Չիլիի ընկերվարական ուղի»-ն, որ

կ'ընդգրկեր արդիւնաբերական մեծ ընկերութիւններու, ինչպէս պղինձի եւ հանքային ընկերութիւններու պետականացում, ձրի առողջապահութեան ապահովում, աշխատավարձի յաւելում, աշխատանքի ապահովագրութեան ընդլայնում (ներառելով փոքր ձեռնարկութիւններն ու ինքնազբաղուածները), անգործութեան նուազեցում (հանրային ձեռնարկութիւններու մէջ աշխատցնելով անգործները) եւ հողերու համայնացում: «Չիլիի ընկերվարական ուղի»-ն պետականացուց Չիլիի մէջ գործող եւ անձնական սեփականատիրութիւն դարձած՝ ռազմավարական կարեւորութիւն ունեցող բոլոր մեծ ձեռնարկութիւնները եւ խիստ հսկողութեան ենթարկեց դրամազուլիսի շարժումները: Իբրեւ «Չիլիի ընկերվարական ուղի»-ին հակադրեցութիւն՝ երկրին մէջ կազմուեցաւ ընդդիմութիւն մը, որ դէմ կեցաւ Ալենտէի որդեգրած ընկերային եւ տնտեսական քաղաքականութիւններուն:

Այդ ընդդիմութիւնը կը բաղկանար ձեռնարկութիւնները սեփականացուցած անձերէ, որոնք մերժեցին, որ իրենց ձեռնարկութիւնները հանրութեան օգտին ծառայեն, ինչպէս նաեւ մերժեցին իրենց բարձր եկամուտներուն համապատասխան հարկեր վճարել, նաեւ՝ հողատէրերէ, որոնք կորսնցուցին իրենց հողերը Ալենտէի առաջադրած հողերու համայնացման ծրագիրին պատճառով, որուն միջոցով այդ հողերը հաւասարապէս բաժնուեցան բոլոր գիւղացիներուն, եւ՝ աջակողմեան կուսակցութիւններէն, որոնք մէկ կողմէ դէմ կեցան տնտեսական կեանքին մէջ պետութեան միջամտութեան, իսկ միւս կողմէ ալ դէմ կեցան Ալենտէի յառաջդիմական քաղաքականութիւններուն, որոնք կ'ընդգրկէին գիտութեան ծրագիրներու արդիականացում, աշխարհիկացում եւ կիներու իրաւունքներու պաշտպանութիւն:

Ներքին ընդդիմութենէն գատ՝ Միացեալ Նահանգներու հանրապետական պահպանողական վարչակազմը, նախագահ Նիքսոնի ղեկավարութեամբ, մտահոգուեցաւ, որ Չիլիի թէ՛ ներքին ընկերային-տնտեսական քաղաքականութիւնները եւ թէ՛ արտաքին քաղաքականութիւնը (բարեկամական կապեր հաստատուած էին Քուպայի եւ Չիլիի միջեւ) պիտի դառնան վտանգ՝ ուղղուած Միացեալ Նահանգներու շահերուն: 11 Սեպտեմբեր 1973-ին, օգտուելով թէ՛ ներքին եւ թէ՛ արտաքին պահպանողական աջակցութենէն, բանակը տապալեց Ալենտէի կառավարութիւնը եւ հիմնեց «Ջինուորական խորհուրդ»-ի (խունթա) իշխանութիւնը, որ տեւեց մինչեւ 1990:

Բանակը նոյն օրը կը ռմբակոծէ նախագահական պալատը, ուր կը գտնուէր Ալենտէն, որ գիտնալով, թէ պիտի սպաննուի, իր վերջին խօսքը կ'ուղղէ Չիլիի ժողովուրդին՝ ըսելով. «Ո՛վ հայրենիքիս աշխատաւորներ, ես հաւատք ունիմ Չիլիին եւ անոր ճակատագիրին նկատմամբ: Այլ մարդիկ պիտի տապալեն այս մութ եւ դաժան պահը, երբ դաւաճանութիւնը գերակշռուի: Մի՛ շտ ձեր միտքը պահեցէք, որ մօտ օրէն եւ ոչ թէ շատ ուշ կրկին պիտի բացուին մեծ ուղիները, որոնց վրայէն ընթանալով՝ ազատ մարդիկ կրկին պիտի ձգտին կերտել աւելի լաւ հասարակութիւն: Կեցցէ՛ Չիլին, կեցցէ՛ ժողովուրդը եւ կեցցէ՛ աշխատաւորութիւնը»: Այս տողերը արտասանելէ ետք ան կը դիմէ անձնասպանութեան:

Ինչպէս գիտենք, զինուորական յեղաշրջման պայմանները այսօր ալ առկայ են Հարաւային Ամերիկայի այլ երկիրներու մէջ, ինչպէս՝ Պրագիլ եւ Վենեզուելա: Հոն միշտ ալ մեծ ձեռնարկութիւններու սեփականատէրերը կը փորձեն կանխել պետութեան միջամտութիւնը տնտեսական կեանքին մէջ: Անոնք միայն կը հաւատան, թէ արիւնտ ճամբով է, որ պիտի իրականանայ իրենց երազը՝ ազատ շուկայ մը՝ առանց պետութեան միջամտութեան:

Այսօր փայլող արեւի պէս յստակ են ազատ շուկայական տնտեսական համակարգին արձանագրած ձախողութիւնները՝ Հարաւային Ամերիկայէն մինչեւ Միացեալ Նահանգներ, Եւրոպա եւ Ասիա: Անցնելով յիշեալ ցամաքամասէն, պիտի հանդիպիք աղքատութեան եւ անգործութեան՝ ճիշդ այդ երկիրներուն մէջ, ուր աւելի համարձակօրէն կը գործեն մեծ ձեռնարկութիւնները, ուր ընկերային եւ հանրային ծառայութիւնները դարձած են մենաշնորհ մեծահարուստներուն ձեռքին, եւ ուր կրթութիւնն ու առողջապահութիւնը դարձած են շուկաներու միջեւ մրցակցութեան խաղ մը:

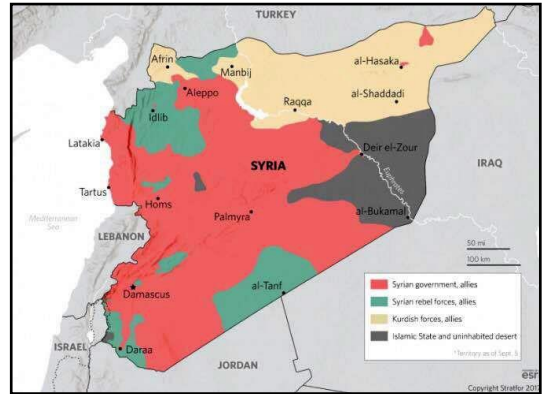
ՆԱԹԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

www.yerkir.am

ԱԿՆԱԼԿ

Միջին Արևելքը՝ Տեր Զօրի Ազատագրումէն Ետք

Տեր Զօրը՝ ազատագրուած... Կը յիշեմ 2009 թուականը, երբ լիբանանահայ վարժարաններու աշակերտներով այցելեցինք Տեր Զօր, անապատ մը, որուն տաք աւազը մօտ մէկ դար առաջ շաղախուած էր հայ գաղթականներու արիւնով: Բազմաթիւ պատմութիւններ լսած ենք գաղթականներու տառապանքներուն մասին: Մարդիկ, որոնք օրերով եւ ամիսներով այդ անապատին մէջ տեսած են անմարդկային տանջանքներ, սակայն դիմադրած են բոլոր դժուարութիւններուն: Կրնամ ըսել, որ բախտաւոր եմ Տեր Զօրի յուշամատուռը այցելած ըլլալուս համար: Սրբավայր մը, որ այլեւս գոյութիւն չունի, որովհետեւ Սեպտեմբեր 2014-ին ՏԱՀԵՇ-ի ահաբեկիչները պայթեցուցին զայն, սակայն չկրցան ջնջել անոր յիշողութեան

2017 ձմրան սուրիական բանակը յայտարարեց Տեր Զօրի ազատագրման գործողութեան սկիզբի մասին: Մօտ 3 տարիէ ի վեր սուրիական բանակային զօրամաս մը ՏԱՀԵՇ-ի կողմէ պաշարուած էր Տեր Զօր քաղաքին մէջ, եւ վերջապէս անցեալ շաբաթ սուրիական բանակային ուժերը, ռուսական օդուժին օգնութեամբ, ազատագրեցին քաղաքը: Այս դէպքը Սուրիոյ աշխարհաքաղաքական քարտէսին եւ շրջանային քաղաքականութեան վրայ հսկայ արձագանգ մը յառաջացուց:

Իրանի արտաքին քաղաքականութիւնը դարձեալ յաղթանակ մը արձանագրեց, երբ Իրան ճամբայ բացաւ Պաղտատէն Տեր Զօր, ապա՝ Դամասկոս եւ դէպի Պէյրութ, այսպիսով իր քաղաքական դիրքը ամրապնդելով եւ ցամաքային ելք ունենալով դէպի Միջերկրական ծով՝ Հըզպալլայի միջոցով: Ռուսիոյ համար ասիկա դարձեալ քաղաքական յաղթանակ մըն էր, որովհետեւ այսպիսով Ռուսիա յստակ պատգամ մը հասցուց աշխարհին եւ մանաւանդ Միացեալ Նահանգներուն, որ Ռուսիոյ քաղաքական եւ ռազմական ներկայութիւնը այլեւս վիճելի չէ սուրիական տարածքին:

«Ալ Մոնիթօր»-ի լրագրող Ալի Ռըզք այս գործողութիւնը կը նկատէ ռազմավարական յաղթանակ, որովհետեւ սուրիական բանակը շրջանը ազատագրեց քանի մը ռազմական ճակատներէ, եւ ամենէն կարեւորը՝ Ռաքքայի ճամբով, ուր փակեց ճանապարհը դէպի Տեր Զօր քաղաք քրտական ուժերու որեւէ յառաջխաղացքի: Միացեալ Նահանգներ մտադիր էին, որ իրենց դաշնակիցը՝ Սուրիական ժողովրդավարական բանակը շուտով ազատագրէր Ռաքքան, ապա ուղղուէր դէպի Տեր

Զօր, սակայն ասիկա տեղի չունեցաւ, եւ Ռուսիա ծանօթ ըլլալով Ամերիկայի ծրագիրին՝ աւելի շուտ շարժեցաւ:

Այսպիսով, Ամերիկայի ի գործ դրած բոլոր ճնշումները, որ փակէր Իրանէն դէպի Դամասկոս ճամբան, ապարդիւն անցան: Սուրիոյ մէջ Իսրայէլի դերակատարութիւնն ալ նուազեցաւ. անցեալ շաբաթ Անգլիա յայտարարեց, որ իր ռազմական օժանդակութիւնը պիտի կասեցնէ սուրիական ընդիմադիր ուժերուն, որոնք կը գտնուին երկրին հարաւը՝ Յորդանանի սահմանին մօտ: Այսպիսով, կը մնայ Սուրիոյ հիւսիսը, որ տակաւին ամբողջութեամբ կառավարական ուժերուն հակակշիռին տակ չէ: Իտլիպը տակաւին Ժապհաթ Նուսրայի եւ թրքամէտ այլ զինեալ ուժերու ձեռքին տակ է, եւ շատ հաւանական է, որ ապագային Թուրքիա զիջի այս տարածքը սուրիական կառավարութեան, եթէ նախագահ Ասատ համաձայնի Թուրքիոյ հետ գործակցաբար վերջ տալ քրտական կիսանկախ շրջաններուն, որոնք Միացեալ Նահանգներու հսկողութեան տակ են: Սակայն «Շարք Աուսաթ» օրաթերթը «Իրանական-թրքական համաձայնութիւն՝ Ռուսիոյ հովանաւորութեամբ. Իտլիպի դիմաց՝ հարաւային Դամասկոսը» խորագիրով յօդուածի մը մէջ կը նշէ, թէ շատ հաւանական է, որ թրքական ուժերուն եւ Թուրքիոյ քաղաքական ազդեցութիւնը երկարաձգուի Իտլիպի մէջ, պայմանաւ որ սուրիական ընդդիմադիր զինեալ խմբաւորումները քաշուին հարաւային Դամասկոսէն եւ յանձնեն շրջանը կառավարական ուժերուն, այսպիսով մայրաքաղաքը եւ անոր շրջակայքը կ'ըլլայ կառավարութեան ազդեցութեան տակ: Հոս նաեւ կարելոր է նշել, որ Սայիտա Ջէնապի շրջակայքը տակաւին կը մնայ ընդդիմութեան վերահսկողութեան տակ, հետեւաբար թէ՛ Իրանի եւ թէ՛ Հրզպալլայի համար այս համաձայնութիւնը կրօնական եւ ռազմավարական նշանակութիւն ունի:

Հաւանաբար շատեր, որոնք կը կարծէին, թէ Տէր Զօրէն ետք Իտլիպի ուղղութեամբ պիտի սկսի սուրիական կառավարական ուժերու զինուորական գործողութիւն մը, պէտք է անդրադառնան, որ ներկայիս Ռուսիա կարիքը ունի Թուրքիոյ, որպէսզի արգիլէ որեւէ նախայարձակում՝ Իտլիպէն Լաթաքիոյ կամ Հոմսի վրայ, մինչ սուրիական ուժերը տարածուած են երկրի արեւելեան սահմաններուն մօտ: Փութին ամէն ջանք պիտի թափէ, որ Միացեալ Նահանգներու ազդեցութիւնը ոչնչացնէ Սուրիոյ հիւսիսային շրջաններուն մէջ, որոնք կը գտնուին քրտական ջոկատներու տիրապետութեան տակ: Ըստ երեւոյթին, Սուրիա ունի ընտրութեան հարց՝ երկու ճակատներու միջեւ. կա՛մ հիւսիսային ճակատը եւ երկար պատերազմ մը քիւրտերուն հետ, եւ այս պարագային՝ Միացեալ Նահանգներու եւ Ռուսիոյ միջեւ բախում, կա՛մ ալ հարաւային ճակատը՝ Տարաայի եւ Թանֆի շրջանները, ուր սուրիական ընդդիմութիւնը որք մնացած է:

ԵՂԻԱ ԹԱՇՃԵԱՆ

ԱՅԼԱԶԱՆ

Վոտքայի Հետաքրքրական Գործածություն

Շատերու սիրելի վոտքա խմիչքը կրնայ նաև մեր առօրեան դիրացնել եւ կարգ մը դժուարություններ հարթել, ահա թէ ինչու կարելոր է շիշ մը վոտքա ունենալու տունը.

-1-

Վոտքան կ'երկարէ ծաղիկներուն կեանքը: Օտղկամանը լ եցուցէք ջուրով, աւելցուցէք ապուրի դգալ մը շաքար եւ քանի մը կաթիլ վոտքա, խառնեցէք, ապա տեղաւորեցէք ծաղիկները:

-2-

Եթէ վիրակապը վերքին փակած է եւ չէք կրնար գայն դիրաւ հանել, ցաւելու եւ տառապելու փոխարէն՝ վոտքայի մէջ թաթխուած լաթի կտոր մը դրէք վրան: Շատ չանցած՝ վիրակապը վերքէն դիրաւ կը բաժնուի:

-3-

Որպէսզի տան ապակիները մաքրուին եւ փայլին, զանոնք մաքրեցէք վոտքայով:

-4-

Կօշիկներու եւ ոտքերու անախորժ հոտը չեզոքացնելու համար կօշիկին մէջ վոտքա սփռեցէք, իսկ ոտքերը շփեցէք վոտքայով:

-5-

Ակնոցներուն ապակիները մաքրելու համար դարձեալ քանի մը կաթիլ վոտքա գործածեցէք:

-6-

Դէմքը մաքրելու եւ ընդլայնած ծակտիկները սեղմելու համար մաքուր բամպակին վրայ քանի մը կաթիլ վոտկա դրէք, եւ արդիւնքը պիտի զարմացնէ ձեզ:

-7-

Բարձր ջերմը պակսեցնելու համար անձեռոցիկ մը վոտքայի մէջ թաթխեցէք եւ անով շփեցէք ձեր կուրծքն ու կոնակը: Նոյն միջոցին կրնաք դիմել մկանային ցաւերը դարմանելու համար:

-8-

Մինչեւ աստամնաբուծին ժամադրութիւնը՝ ակռայի ցար կրնաք մեղմացնել ձեր բերանը վոտքայով ցողուելով. լինտերը օգտուելով վոտքային ցաւազերծիչ յատկութենէն՝ ժամանակաւոր հանգստութիւն կ'ապահովեն ձեզի:

«Իմ Օրերում»

Իմ օրերում ես ցանկացայ լինել վսեմ եւ ինքնուրոյն,
 իմ օրերում ես ցանկացայ կեանքս զոհել դրա սիրուն:
 Իմ օրերում դժուար էր շատ լինել հաստատ ու մնայուն,-
 իմ օրերում պատմութիւնն էր իւրաքանչիւր բառիս նայում:
 Իմ օրերում երգը միայն նրանո՛վ էր մեծ ու անգին,-
 որ բորբոքում, հուր էր տալիս դեռ չկոփուած, չեկած կեանքին:
 Իմ օրերում շա՛տ էր դժուար երգը՝ կեանքի համար երգած.-
 իւրաքանչիւր բառը – կամ մի թռի՛չք էր վեհ, կամ մութ արկած:
 Բայց օրերում իմ հուրհուրան աշխա՛րհ էր նոր ծնւում հնից,-
 եւ մե՛ծ էմ ես, քանզի ինձ մեծ երթ էր նշուած Պատմութիւնից...
 Իմ օրերի երգը եթէ իմ տողերից հիմա լսես –
 ուրեմն ես մե՛ծ էմ ու խոր, երգի՛ց էլ իմ՝ խոր ու վսեմ...
 Եւ եթէ ես ունեմ մի բան, որով կարող եմ պարծենալ –
 իմ օրերի շափաղն է այդ, իմ օրերի ձայնը անահ...
 Ողջո՛յն, ուրեմն, օրերիս, իմ օրերի անհու՛ն շնչին,-
 եւ օրերիս հանդէպ այդ մեծ – թող երգս ձեզ թուայ շնչին...
 Բայց եթէ կայ երգում իմ գէթ շեշտ կամ մի բառ իմ օրերից –
 ես կը մնամ յա՛ր ու յաւէտ, ես կ'արթնանամ մահից նորից...
 Մե՛ծ էմ եւ վեհ իմ օրերով – ես այդ գիտեմ – հուր – յաւիտեան,
 ողջո՛յն, իմ է՛րգ, իմ խնդութիւ՛ն, իմ օրերի անհուն մատեան...

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑ

WWW.AZTAGDAILY.COM